

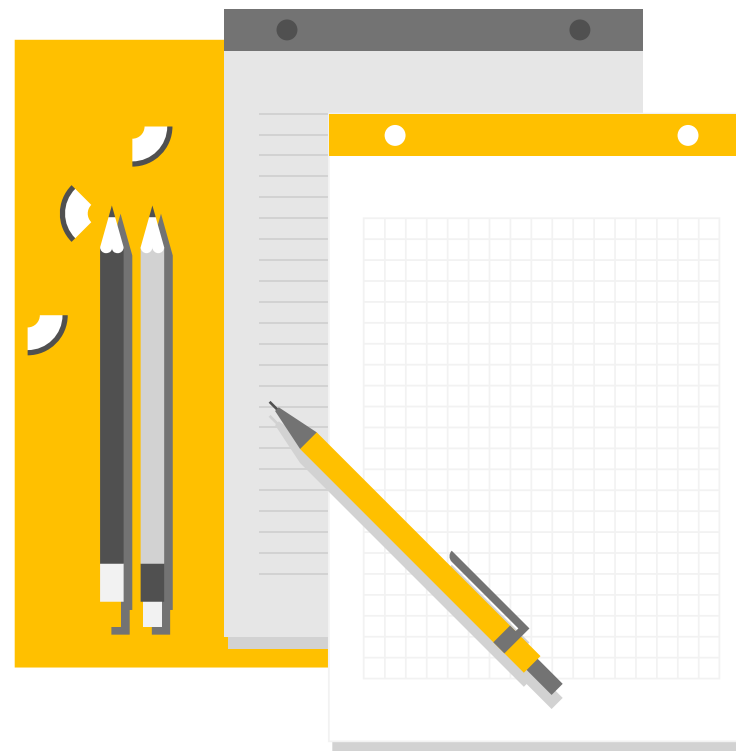
Osnove ekonomije

Vježbe 2.

doc. dr.sc. Danijel Knežević, v.
pred.

Vježba 1.

**Restart
društva**

Vježba 1. Restart društva

- Današnje društvo suočava se s brojnim izazovima – nejednakost, otežan pristup pojedinim (osnovnim) resursima, nesloga i neprijateljstvo.
- Zamislite da naša studijska grupa primjer društva koje započinje iznova.
- Što biste vi učinili kako biste osigurali njegovo blagostanje?
- Vodite računa o tome da se ne radi samo o preživljavanju, već i o međusobnoj brizi jednih prema drugima.

Vježba 1. Restart društva

Rezultati vaše diskusije:

- Identificirajte 5 ključnih resursa koji su potrebni u vašem društvu.
- Što je najvažnije za uspjeh vašeg društva?
- Koja dobra ćete proizvoditi i na koji način?
- Što/tko vam je potreban za proizvodnju dobara?
- Kako ćete odlučiti tko će dobiti ono što je proizvedeno?
- Kako biste riješili problem oskudnosti resursa?

3 osnovna pitanja ekonomske organizacije

Koja se dobra proizvode i u kojim količinama?

Kako se dobra proizvode?

Za koga se dobra proizvode?

Definicija ekonomije

- Ekonomija je izučavanje (znanost koja izučava) kako društva koriste oskudne resurse da bi proizvela vrijedna dobra i raspodijelila ih različitim ljudima te tako zadovoljila njihove potrebe i želje.

Oskudnost resursa

OGRANIČENI RESURSI VS. NEOGRANIČENE ŽELJE

POTRAŽNJA ZA DOBRIMA I USLUGAMA PREMAŠUJE PONUDU

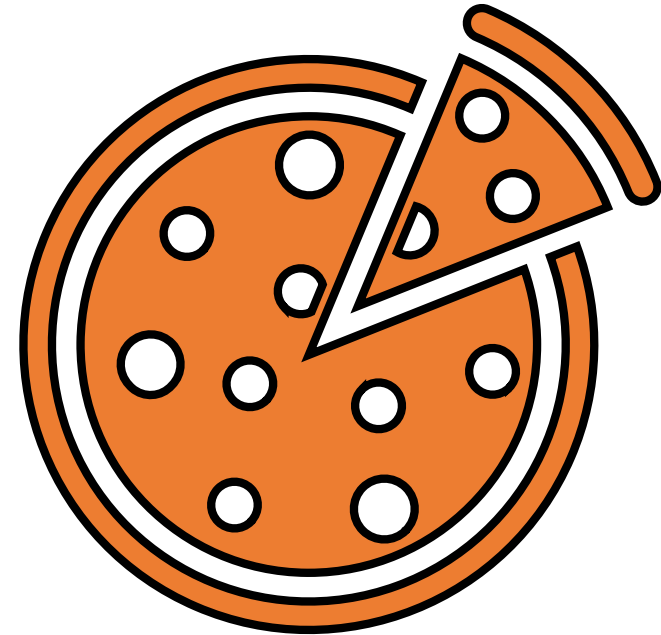
LJUDSKE ŽELJE OBIČNO SU NEOGRANIČENE, ALI SU RESURSI OGRANIČENI
(ZEMLJA, RAD, KAPITAL)

Ekonomija, odabir i ljudske potrebe

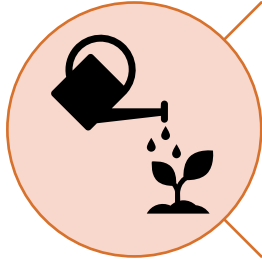
- Ekonomija je znanost koja proučava odabire, a odabiri su nužni jer niti pojedinac, niti država nemaju dovoljno resursa da zadovolje sve svoje potrebe i želje.
- Potrebe su jedan od ključnih elemenata cjelokupnog ekonomskog promišljanja.
- Potreba = zahtjev pojedinca za dobrima i uslugama radi otklanjanja nezadovoljenosti i postizanja odgovarajućih blagostanja.
- Odabir je nužan zbog nesrazmjera između ljudskih želja (koje su neograničene) i mogućnosti (koje su ograničene).
- Zadovoljenje potreba često iziskuje novac i vrijeme – a to su ograničeni resursi.
- „Trošenje” tih resursa nužno je za zadovoljenje potreba.

Inputi i proizvodi

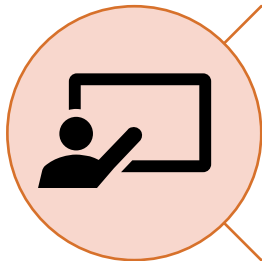
- Utrošak ili input
- **Inputi** su robe ili usluge koje poduzeća upotrebljavaju u svojim proizvodnjim procesima.
- Optimalnim kombiniranjem inputa dolazi se do željenog outputa ili proizvoda.
- **Proizvodi** su različite korisne robe ili usluge koje su rezultat proizvodnog procesa i koje se ili troše ili upotrebljavaju u daljnjoj proizvodnji.

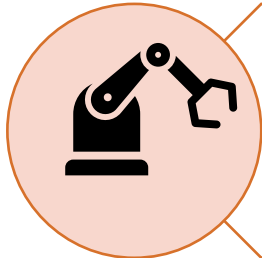
Faktori proizvodnje – inputi

ZEMLJA – svi prirodni resursi koji se zajednički nazivaju faktorom zemlja (npr. šume, pitka voda, obradiva i neobradiva zemlja, riblji fond i sl.).

RAD - sveukupnost psihičkih i fizičkih znanja, vještina i sposobnosti koje neka osoba ima i koje može koristiti u procesu proizvodnje.

KAPITAL - Trajna dobra proizvedena s namjerom da proizvode i povećavaju druga dobra (strojevi, ceste, računala, čeličane, građevine, automobili...).

Diskusija

- Koje ste resurse dobili u omotnicama?
- Možete li ih razvrstati prema faktorima proizvodnje (inputima)?
- **Faktor proizvodnje – RAD**
 - Kako je bio organiziran “proces proizvodnje”?
 - Je li jedna osoba u timu preuzela odgovornost za izradu proizvoda?
 - Je li jedna osoba izrađivala proizvode?
 - Improvizacija kao odgovor na rješavanje problema nestašice?
- **Faktor proizvodnje –KAPITAL**
 - Nema ravnala – nema ljepila – koja su rješenja?
 - Bi li neke druge vrste “kapitala” bile korisne?

Odabir koliko proizvoditi

- Društvo se sastoji od određenog broja stanovnika, tehnologije, kapitalnih dobara, prirodnih izvora itd. -> resursi
- Ograničenost resursa prisiljava ljude i društvo na odabir između alternativnih uporaba rijetkih resursa, odnosno da odaberu ono što između relativno rijetkih dobara proizvoditi.
- Pitanje: kako alocirati resurse između tisuća različitih proizvoda koji se mogu proizvoditi?
- Koje su mogućnosti izbora između dobara u nekom društvu (imajući u vidu ograničenost sredstava za njihovu proizvodnju)?

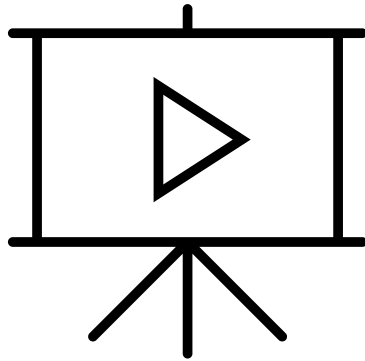
Moguća rješenja oskudice?

- Ljudi mogu bez nekih stvari koje žele.
- Ljudi mogu stvoriti više resursa novim otkrićima, više obuke, boljim alatima.
- Ljudi mogu proizvesti više boljim korištenjem resursa.
- Ljudi mogu redistribuirati dobra i usluge tako da svi imaju dovoljno.

Vježba 2.

Različiti sustavi gospodarstva

Economic Systems in the World

<https://www.youtube.com/watch?v=XBSwExSJNjA>

- Pažljivo pogledajte video.
- Po potrebi, vodite bilješke u obliku natuknica za sljedeću diskusiju.

Diskusija

- Koji sve sustavi gospodarstva/načini organiziranja gospodarstva postoje?
- Koja je osnovna razlika između njih?
- Koje su prednosti pojedinog sustava?
- Koji su nedostaci pojedinog sustava?
- Prema Vašem mišljenju, koji je sustav najbolji, najpravedniji?

Različiti sustavi gospodarstva

TRŽIŠNO GOSPODARSTVO

Pojedinci i
privatna
poduzeća donose
glavne odluke o
proizvodnji i
potrošnji

NAREDBODAVNO GOSPODARSTVO

Država donosi
sve važne odluke
o proizvodnji i
potrošnji

MJEŠOVITO GOSPODARSTVO

Ima elemente
tržišnog i
naredbodavnog

Pitanja??

Hvala na pozornosti!